

והויגן בה: **מאי טעמייהו דבית שמאי?**

כיצד יכול הקדשו לחול, בשעה שלא התמלאו כל פרטי הקדשו? שהרי הוא טעה, והעריך שהשור הראשון יהיה שחור, והקדיש שור שחור, וכיצד יכול ההקדש לחול על שור לבן?

ומבאר הגמרא: טעמם של בית שמאי הוא

דילפינן תחלת הקדש, את דין התחלת ההקדש, כאשר בא אדם להקדיש קרבן, **מסוף הקדש**, מקדושת קרבן שכבר קיימת.

וכוונת הגמרא לקדושת קרבן תמורה, שחלה מחמת קדושה שכבר קיימת, ולכן היא נקראת "סוף הקדש".

ומצינו בתמורה, שמתקדש קרבן התמורה אפילו כשטעה הממיר, ומכאן למדו בית שמאי שהקדש טעות הוא הקדש.

דהיינו, אדם שבא להמיר [להחליף] את הקדושה של בהמת קרבן על בהמת חולין, ואומר על בהמת החולין: בהמת חולין זו, תהיה קדושה תמורת בהמת קרבן זו! — לא יורדת הקדושה מבהמת הקרבן, אך נתפסת קדושת קרבן בבהמת החולין, והוא נקרא "קרבן תמורה".

וקדושת קרבן תמורה נחשבת לקדושת "סוף קרבן", לפי שאין כאן החלת קדושה חדשה, אלא המשכה של קדושת הקרבן, שכבר קיימת, לבהמת החולין.

ומכאן למדו בית שמאי —

מה תמורה, מצינו שקדושתה חלה אפילו אם היא נעשתה **בטעות**, כגון אם היה בדעתו

בגמרא אם קדוש הדינר של הכסף שעלה ראשון, או הדינר של הזהב שעלה בידו אחריו, כפי המבואר בשור לבן ושחור].

ובית הלל אומרים אינו הקדש כלל.

ג. אם אמר אדם: **חבית של יין שתעלה בידי ראשונה** מבין החביות, **הרי היא הקדש!**

ועלתה בידו חבית של שמן ראשונה —

בית שמאי אומרים: הרי היא הקדש [חבית השמן או היין, כמבואר בשתי הדוגמאות הקודמות].

ובית הלל אומרים אינו חל דין הקדש בכלל. ובגמרא יתבאר איזה צורך יש בהבאת כל שלשת האפשרויות הללו.

גמרא:

שנינו במשנה: **בית שמאי אומרים, הקדש טעות הקדש.**

ודנה הגמרא במה נחלקו בית שמאי ובית הלל —

ועתה מניחה הגמרא לפי האופן הראשון, שכוונת המקדיש בכל שלשת המקרים במשנה, היתה להקדיש את הראשון, ולא את השחור בדוקא. אלא, שטעה המקדיש בהערכתו מה יהיה הראשון. ובכך נחלקו בית שמאי ובית הלל, האם הטעות בהערכתו מה יהיה הראשון אינה מונעת את חלות ההקדש על הראשון [ויתקדש השור הלבן, או דינר הכסף, או חבית השמן], או שבטל כל הקדשו, שהרי אמר במפורש שהוא מקדיש שור שחור ראשון, ולא יכול ההקדש לחול על דבר אחר.